

Zarządzenie Nr 2/2016
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach
z dnia 16 lutego 2016 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Żubrowisko”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na rok zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Żubrowisko”, zwanego dalej „rezerwatem”, położonego w gminie Pszczyna, w powiecie pszczyńskim.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w §1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które określa załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Traci moc zarządzenie Nr 11/2015 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Żubrowisko”.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
Katowicach
Bernard Błaszczyk

¹⁾ Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2015 r. poz. 1936.

Załączniki do zarządzenia Nr 2/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 16 lutego 2016 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Żubrowisko”.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków.
1.	Zagrożenie trwałości i stabilności drzewostanu w wyniku: a) gradacji szkodników wtórnych;	Istotne	1. Monitorowanie stanu populacji ksylo i kambiofagów. 2. Wykładanie pułapek standardowych i feromonowych. 3. Prowadzenie cięć pielęgnacyjnych i sanitarnych.
	b) gradacji szkodników pierwotnych.	Średnio istotne	Monitorowanie zagrożenia ze strony foliofagów.
2.	Zagrożenie trwałości, stabilności i biologicznej odporności drzewostanu spowodowane niewłaściwym składem gatunkowym w stosunku do siedliska.	Istotne	Przebudowa drzewostanów: – melioracje agrotechniczne; – cięcia rębne; – pielęgnacja upraw i młodników; – pielęgnacja drzewostanów przedrębnych; – wprowadzanie odnowień.
3.	Zagrożenie trwałości wprowadzonych odnowień w wyniku powstawania szkód od zwierzyny czarnej i płowej oraz wymakania sadzonek.	Istotne	1. Konserwacja istniejących grodzień upraw. 2. Lokalna regulacja stosunków wodnych.
4.	Ograniczenie możliwości wykonywania zadań związanych z czynną ochroną rezerwatu, spowodowane zagrożeniem bezpieczeństwa na drogach leśnych.	Istotne	Utrzymanie drożności i zapewnienie bezpieczeństwa na drogach leśnych: – usuwanie złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów konarów; – bieżąca konserwacja i wymiana oznakowania dróg; – bieżące podkrzesywanie suchych konarów w alejach dębowych.
5.	Ograniczenie bazy nasiennej poprzez spadek jakości pozyskiwanych nasion.	Średnio istotne	Zbiór nasion z wytypowanych drzew stojących.
6.	Ograniczenie bazy żerowej dla żubrów w wyniku naturalnej sukcesji na terenach przeznaczonych na pastwiska bądź łąki kośne lub kośno-pastwiskowe.	Średnio istotne	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej – wypas, koszenie, podsiewy indywidualne, nawożenie mineralne, rekultywacja (bronowanie, podsiewy, wałowanie) łąk buchtowanych przez dziki.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków.
7.	Wzrost konkurencji pokarmowej i ograniczenie przestrzeni życiowej dla żubrów, a także zagrożenia epizootycznego w wyniku koncentracji i wysokiego stanu zwierzyny płowej i czarnej.	Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonywanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny płowej i czarnej. 2. Prowadzenie profilaktyki weterynaryjnej. 3. Utrzymanie paśników dla zwierzyny płowej i czarnej 4. Założenie poletek ogryzowo-zgryzowych.
8.	Zły stan zdrowotny i słaba kondycja populacji żubrów.	Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokarmianie żubrów. 2. Doraźne, weterynaryjne zabiegi lecznicze. 3. Utrzymanie właściwych warunków sanitarnych w rejonie zagród hodowlanych (paśników), w tym usuwanie/wymiana wierzchniej warstwy gleby i wapnowanie. 4. Wprowadzenie zadrzewień.
9.	Pogorszenie właściwego stanu ochrony stada – struktury płciowej i genetycznej w wyniku braku możliwości prowadzenia gospodarki hodowlanej.	Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bieżące remonty i konserwacja obiektów oraz urządzeń hodowlanych. 2. Bieżące remonty i konserwacja ogrodzenia rezerwatu.
10.	Zanik osi widokowych w rezerwacie jako historycznych założeń krajobrazowych.	Średnio istotne	Uzupełnienie brakujących nasadzeń w alejach dębowych wraz z ich ochroną
11.	Ograniczenie możliwości dydaktycznego wykorzystania rezerwatu.	Istotne	Modernizacja ścieżki edukacyjnej.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach

mgr Bernard Błaszczyk

Załącznik Nr 2

1. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Pielęgnacja upraw.	65d, 67b, 68f, 76a, 77b, 78k	11,16 ha
2.	Wprowadzanie odnowień drzewostanu (z wykorzystaniem odnowień naturalnych), w tym poprawki i uzupełnienia	72g, 67b	3,07 ha
		Cały teren rezerwatu - powierzchnie upraw i młodników.	W zależności od potrzeb.
3.	Konserwacja grodzień upraw.	50g, h, 52d, f, 55h, 56j, 62a, 65d, 66d, j, k, n, o, p, 67b, 68f, 69f, 70f, g, 71n, 72g, 75h, 76a, 77a, b, 78k	W zależności od potrzeb.
4.	Pielęgnacja młodników: – czyszczenia wczesne	56i	2,49 ha
	– czyszczenia późne	61a, 72g, 77a	4,28 ha
5.	Monitorowanie i zwalczanie ryjkowców na uprawach – stosowanie pułapek standardowych.	77b, 78k, 72g	W zależności od potrzeb.
6.	Zwalczanie szkodników wtórnych – wykładanie pułapek feromonowych.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
7.	Prognozyka pojawu owadów liściożernych: 1. Brudnica mniszka	67c	1 próba
	2. Osnuja gwiaździsta i czerwonołowa	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
8.	Pielęgnacja drzewostanów przedrębnych – trzebieże wczesne	60h, l, 65c, 66b, m, 69c, d, 70b, c, d, 73b, d, f, m, 74h, 75l, 76d, 78i	58,77 ha
	trzebieże późne	65b, 69b	6,00 ha Dopuszcza się usunięcie z terenu rezerwatu w wyniku cięć do 95% masy drewna przewidzianej do pozyskania (z wyłączeniem przestojów). Masa pozostawiana winna mieć formę dłużycy.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]	Rozmiar zadania ochronnego
9.	Przebudowa drzewostanów – melioracje agrotechniczne.	65f, 66l, 72g	6,85 ha
10.	Przebudowa drzewostanów poprzez cięcia rębne – rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona.	65f, 66l	5,24 ha
11.	Cięcia sanitarne.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb, dopuszcza się usunięcie z terenu rezerwatu w wyniku cięć do 95% masy drewna koniecznej do usunięcia (z wyłączeniem przestojów). Masa pozostawiana w wyniku prac, winna mieć formę dłużycy. Sosna stanowi ok. 75% udziału w składzie gatunkowym rezerwatu, a dominujący typ siedliskowy lasu to LMw (80%).
12.	Zbiór nasion sosny pospolitej z wytypowanych drzew stojących.	79b	W zależności od stopnia urodzaju nasion. 2 drzewa mateczne
13.	Udrożnienia istniejących przepustów i rowów.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
14.	Utrzymanie drożności, i bezpieczeństwa na drogach leśnych: - bieżąca konserwacja dróg, w tym modernizacja tras do przewozu siana i pasz; - usuwanie złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów konarów; - bieżące podkrzesywanie suchych konarów w alejach dębowych; - wymiana oznakowania dróg leśnych.	51 ~d, 52 ~c, 53 ~c, 54 ~b, 55 ~c, 60 ~c, 61 ~a, 62 ~a, 63 ~a, 64 ~a, 65 ~a, 66 ~a, 67 ~a, 68 ~a, 69 ~a, 70 ~a, 71 ~a, 72 ~a, 73 ~a, 74 ~a, 75 ~a, 76 ~a, 77 ~a, 78 ~a, 79 ~b, 80 ~a, 78i, l	W zależności od potrzeb, z pozostawieniem do naturalnego rozkładu całej masy drewna na gruncie, poza pasem drogi. Zamontowanie nowych słupków i tablic.
15.	Uzupełnienie ubytków nasadzeń w historycznych alejach dębowych, tworzących osie widokowe, poprzez posadzenie dębów szypułkowych (wys. 1,5 m) wraz z ich zabezpieczeniem palikami i siatką.	Droga „Żubrowa” – w oddz. 75, 76 Droga „Jarzębinowa” – w oddz. 67, 68, 78, 79 Droga „Dębowa” – linia oddz. 50/51, 62/63, 73/74 Droga „Kędziorowa” – linia oddz. 61/72, 62/73, Droga „Pijacka” – linia oddz. 63/74.	60 szt.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
16.	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej – utrzymanie właściwego stanu runi.	63c, d, 64b, 74a, b, c, 75a, g, 78d, 79c, g	26,40 ha Dopuszcza się wykonywanie prac związanych z nawożeniem, wapnowaniem, bronowaniem, wałowaniem, karczowaniem pni, podsiewami, koszeniem użytkowym i pielęgnacyjnym. Potrzeby nawożeniowe – zgodnie z zaleceniami z analiz glebowych wykonanych w 2015 r.

2. Opis sposobów ochrony czynnej gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Bieżące remonty, modernizacje i konserwacje obiektów, grodzień oraz urządzeń hodowlanych.	64b, 74b, c, 75a, g, c, 79a, b, c, g, h	W zależności od potrzeb.
2.	Bieżące remonty i konserwacja ogrodzenia rezerwatu.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
3.	Dokarmianie żubrów.	64b, 74b, c, 79b, c	W zależności od potrzeb.
4.	Stworzenie osłony przeciwwietrznej dla żubrów, poprawa mikroklimatu, wzbogacenie siedliska, poprzez wprowadzenie zadrzewień z wykorzystaniem graba, trzmieliny i tarniny, w formie żywopłotu wraz z jego ogrodzeniem za pomocą siatki.	64b (wzdłuż metalowych płotów zagród centralnych)	1,00 ha
5.	Wzbogacenie naturalnej bazy pokarmowej żubrów, poprzez założenie poletek ogryzowo-zgryzowych, w tym przygotowanie gleby, posadzenie jabłoni, gruszy, wierzby, osiki, dęba, buka, wraz z ich ogrodzeniem za pomocą siatki	74c, 75a, c, d	3,00 ha
6.	Prowadzenie profilaktyki weterynaryjnej, w tym doraźne zabiegi lecznicze.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
7.	Wykonywanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny płowej i czarnej.	Cały teren rezerwatu z wyłączeniem części centralnej: 64b, 74b, 75a, b	1. Jeleń szlachetny: - łanie 5 szt., - cieleta 2 szt., - byki 2 szt. 2. Daniel: - łanie 4 szt., - byki 1 szt., - cieleta 3 szt.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obwód Pszczyna [oddz./pododdz.] [*]	Rozmiar zadania ochronnego
			3. Dziki: - warchlaki 4 szt., - przelatki 3 szt., - pozostałe 2 szt.
8.	Utrzymanie paśników dla zwierzyny.	51c, 55i	Konserwacja – w zależności od potrzeb.
9.	Modernizacja ścieżki edukacyjnej wraz z jej przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych.	79a, b, i, 80a	W zależności od potrzeb, na długości trasy 1200 mb. Szczegółowy zakres prac wymaga uzgodnienia z Regionalnym Konservatorem Przyrody w Katowicach.

^{*} Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Kobiór na lata 01.01.2013 r. - 31.12.2022 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach

mgr Bernard Biliszczyk